

บทคัดย่อ

การนำเอาวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร 3 ชนิด คือ ฟางข้าว กากอ้อย และกากข้าวโพด มาแช่ในน้ำผสมจุลินทรีย์อีเอ็ม ที่ความเข้มข้น 4 ระดับที่แตกต่างกันคือ 0, 5, 10 และ 20 มิลลิลิตร ตามลำดับ ต่อน้ำ 20 ลิตร นาน 24 ชั่วโมง แล้วนำเอาวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรเหล่านั้นมาทำการเพาะเลี้ยงเห็ดนางรมโดยเปรียบเทียบกับวัสดุเพาะที่เป็นขี้เลื่อย (Control) จากการทดลองพบว่า กากอ้อยเป็นวัสดุที่นำมาเพาะเห็ดให้ผลผลิตสูงสุด รองลงมาคือกากข้าวโพด และฟางข้าวให้ผลผลิตน้อยที่สุด โดยวัสดุเพาะที่เป็นกากอ้อยที่ผ่านการแช่ในน้ำผสมจุลินทรีย์อีเอ็มที่ความเข้มข้น 10 มิลลิลิตร ให้ค่า %BE มากที่สุด คือ 34.74% ให้ผลผลิตจำนวน 6.2 รุ่น ซึ่งค่า %BE ที่ได้สูงกว่าในวัสดุเพาะที่เป็นขี้เลื่อย (Control) ที่ให้ค่า %BE คือ 32.98% ให้ผลผลิตจำนวน 6 รุ่น ส่วนวัสดุเพาะที่เป็นฟางข้าวและกากข้าวโพดนั้น พบว่าวัสดุทั้ง 2 ชนิดที่ผ่านการแช่ในน้ำผสมจุลินทรีย์อีเอ็มที่ความเข้มข้น 10 มิลลิลิตร ให้ค่า %BE สูงสุด คือ 26.27% และ 30.46% ให้ผลผลิตจำนวน 4.8 และ 5.8 รุ่นตามลำดับ เมื่อนำผลผลิตที่ได้ในแต่ละสภาวะการทดลองมาเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่แล้วพบว่า มีเพียงฟางข้าวที่ผ่านการแช่ในน้ำผสมจุลินทรีย์อีเอ็มที่ความเข้มข้น 0 มิลลิลิตร เท่านั้นที่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 เมื่อเทียบกับวัสดุเพาะที่เป็นขี้เลื่อย (Control)

คำสำคัญ : เห็ดนางรม (*Pleurotus Ostreatus*), วัสดุเพาะเห็ด, ค่า BE (Biological efficiency), จุลินทรีย์อีเอ็ม (Effective microorganism ; EM)